

Áchtopa ąma' yej kíkuiloj San Pablo iga tokniwān yej chantitokej altepe' Corinto Corintios

Pablo kíkuilowiliá yej chantitokej altepe' Corinto

¹ Nej niPablo, nēnotza' Dios iga kine' manimochiwa iyapóstol* Jesucristo, ken tikitowaj se yej yéj nokta kititan. Nej iwán toknín Sóstenes,

² nimitzíkuilowiliáj inín ąma' amejemen yej ankitokaj Dios yej amochan altepe' Corinto, yej itátkipa Dios iga anséritokej iwán Cristo Jesús. Dios mitznōtzakej iga xiye'nemikān, kensan yej noyan kitenewiáj itoka' toTeko Jesucristo, yej iTékomej wān toTeko no tejemej.

³ Dios yej toTaj iwán toTeko Jesucristo mamitzmakakan yej yekti, iwán xonokān tamelá.

Cristo teyolchikawa

⁴ Nochipa nikmaka gracias Dios iga amejemen, iga Dios mitzmakokawijkej Jesucristo.

⁵ Iga anséritokej iwán Jesucristo, Dios mitzmakakej nochi yej poxsan yekti, mitzpalewijkej iga ankipowaj itájtol wān ankiye'entenderowaj.

⁶ Inón iga yej mopowa de Jesucristo momela'nex̄tij ipan amejemen.

---

* **1:1 1:1** Xikita glosario "Apóstol".

⁷ Inón iga, miéj ankichi^xtokej iga mawíki toTéko Jesucristo, ayá' mitzpoloskej nité yej Dios temaka.

⁸ Yéj yawi mitzpalewijtotij iga xonokan ipan iyojwi este que yéj mawíki, iga kuq' wi' toTéko Jesucristo amo agaj mamitzijlikan iga ayá' anye'nemij.

⁹ Dios nochipa kichiwa yej kijtowa, iwán yejwa' in yej mitznotzkej iga xonokan iwán toTéko Jesucristo yej iPiltzin Dios.

¿Ix yokatito' in Cristo?

¹⁰ Nokniwán, nimitzijliáj ipan itoka' toTéko Jesucristo iga xikpiakán sesan amotájtol, amo xiyojyokatitokan. Majwa' xonokan tamelá iwán sesan xikejlantokan ken sesan amoalmajmej.

¹¹ Nokniwán, inín nimitzijliáj iga iyikniwán Cloé ne-ijlijkej iga anmokuejkuesojtokej.

¹² Inón nikijtjoneki iga sejsé de amejemén sese'pa ankijtowaj; sekin kijtowaj: "Nej niktoka Pablo"; sekin kijtowaj: "Nej niktoka Apolos"; sekin kijtowaj: "Nej niktoka Pedro"; iwán sekin: "Nej niktoka Cristo."

¹³ ¿Ix yojyokatito' in Cristo? ¿Ix kimiktijkej Pablo ipan cruz iga amejemén? ¿O ix anmobautizárojkej[†] ipan itoka' Pablo?

¹⁴ Nikmaka gracias Dios iga nisé de amejemén ayá' nikbautizaroj, nikbautizárojsan Crispo iwán Gayo;

¹⁵ ijkón ayagaj wel kijtowa iga mobautizaroj ipan notoka'.

---

† **1:13 1:13** Xikita glosario "Bautizar".

16 Kena, no nikbautizaroj ifamiliaj Estéfanas, e' ayá' nikejlāmiki si agaj máj nikbautizaroj.

17 Iga Cristo ayá' netjitan iga manitabauzaro, sino que iga manikpowá itájtol iga mamosalvarolo, e' ayá' nikpowá iga manesi iga poxsan wel nitajtowa, siga nikpowá iga nej maneye'itakan, iwán ayéj Cristo makiye'itakan, ijkón, báldejsan migui' Cristo ipan cruz.

Cristo nochí wel kichíwa

18 Yej poliwisej akojasij té kijtojneki kua' mopowa iga Cristo migui' ipan cruz, kijtowaj iga xeto'tájtol; e' iga tejemej yej tiawij timomānawítij, kijtojneki iga Dios nochí wel kichíwa.

19 Ken kijtowa kān ikuilijto' ipan itájtol Dios:[‡] Nia nikchíwati iga amo mamochíwa yej ke-jlantokej yej kijtowaj iga tamatij, ayá' niktajtolkuilij yej machtitokej.

20 Ono' yej kijtowaj iga tamatij, ono' yej kimatij iga wel tamachtiáj iwán ono' yej kijtowaj iga nochí kimatij ipan inín tajli, e' Dios kijtowa iga inimej tamatilismej, xeto'tajlāmikilis.

21 Dios, yej kimatí té kichíwa, kichij iga yej onokej ipan inín tajli amo makixmatikan iga itamatilismej; mājwa' kine' Dios iga makimānawi yej moconfiarowa ípan iga inón ye'noticiaj yej mopowa, malej iga yej ayá' kicredowaj inón ye'noticiaj, nesi ken xeto'tájtol.

22 Judiyojmej kinekij makitakan milagro, iwán griegojmej kitemowaj tamatilis;

[‡] **1:19 1:19** Is 29:14

23 e' nejemej nikpowaj itájtol Jesucristo yej migui' ipan cruz. Inímez tajtolmej ayá' kiyé'itaj judiyojmej, iwán yej ayéj judiyojmej kitaj ken xeto'nemilis;

24 e' iga yej Dios kinotza', judiyojmej iwán griegojmej, kimatij iga ipan Cristo monextiá iga Dios nochí kimatí iwán nochí wel kichíwa.

25 Malej iga itájtol Dios wel nesi ken xeto'nemilis, e' majya sej tamati que nochí; iwán yej ipan Dios nesi ayá' kipiá poder, inón yej majya sej wel kichíwa que inochí yej kichíwa taga'.

26 Nokníwan, xikmatikan iga Dios mitznotzkej, malej iga ayá' mia' de amejemen yej antamatiáj ken momachtilo ipan inín tajli, iwán ayá' mia' yej anmandarowaj, niga mia' de amejemen ayéj ipilowampa yej motapialiaj.

27 E' Dios kitapejpen yej iyixtaj la gente nesi iga xetokti' iga makipinajti yej tamatij; Dios kitapejpen yej iyixtaj la gente ayéj té iteki iga makipinajti yej kipiáj poder.

28 Dios kitapejpen yej ipan inín tajli ayá' té itekimej iwán kipinajtiáj, ken tikijtowaj yej nité nokta itekimej, iga inímez makalimpamatikan yej tayakantokej.

29 Ijkón ayagaj mokichmatis iyixtaj Dios.

30 E' Dios mitzsetilijkej wán Cristo Jesús, iga ipan Cristo wel matikmatikan yej yekti; iwán iga matiye'onokan iyixtaj Dios, tiyokatitókeja iga timochiwaskej itátkipa Dios iwán ayo' te-ilpito' yej ayekti.

31 Ijkín ikuilijto': "Siga agaj moweyimatisneki, mamoweyimati iga yej kichij toTeiko."

2

Mopowa iga Cristo migui' ipan cruz

¹ Noknijwan, ku'a' nimitzitatojaj iga nimitzpowilijoj itájtol Dios, ayá' nitajtoj ken se yej pox ye'tajtowa iga manesi iga nipoxtamati.

² Ku'a' nonoya iwán amejemén, ayá' nikne' manimitzmatiltikan de se', petz de Jesucristo, inón Jesucristo yej migui' ipan cruz.

³ Ku'a' nasi' amotenoj, nikmachilij iga ayá' nitajpalej iwán nikuekuechkatoya iga nimajmawi.

⁴ Iwán kua' nimitztatapowijkej iga nimitzpowilijkej itájtol Dios, ayá' nikne' manimitzyolyamanakan iga tajtolmej ken tajtowaj yej tajtolmatij. Majwa' iyEspíritoj Dios mitzyolyamankej iga ipoder.

⁵ Iga amo ximoconfiarokan ipan yej kimati tajtaga', majwa' ipan yej Dios wel kichíwa.

Dios monextiá iga iyEspíritoj

⁶ E' ku'a' nitatapowaj iwán yej kimela'tókaja iyojwi Dios, nitajtowa ken se yej pox tajtolmati, e' ayéj iga itamatis námol taǵa' iwán yej gubernarowaj ipan inín tajli, iga inomej tamatilismej yawij poliwitij.

⁷ Majwa' nitajtowaj de inón tamatilis yej Dios kiyántoya este ikyay ku'a' aya kichíwa inín tajli, iwán tenextilij iga wel nochipa matisen-onokan iwán kán tawijto' iweyipoder.

⁸ Nisé yej mandarowaj ipan inín tajli kimatiá inín; siga katka kimatiáj, ayá' kimiktijkaj ipan cruz toTeko yej nochí temakato' vida.

⁹ E', ken kijtowa itájtol Dios:

Iga yej kitokaj iyojwi, Dios kimakas yej ayí' agaj
kita iwán yej ayí' mokaki,
ni agaj akejlántoya.

10 Inón Dios t̄enextilij iga iyEspíritoj, iga iyEspíritoj Dios kita inewi, este nō k̄ixmati inewi yej
Dios kimati.

11 Iga tajtaga', ¿a'yéj wel kimati yej ono' ipan
iyálmaj se' t̄aga'? Petz iyespíritojsan inón t̄aga'
kimati. Ijkonsan nō, petz iyEspíritoj Dios kimati
yej kejlánto' Dios.

12 Iwán tejemen ayá' t̄emakakej espíritu yej
ono' ipan inín tajli, majwa' Espíritu yej wi'
ipan Dios iga matikmatikan yej Dios t̄emá' iga
tepoxchökiliá.

13 Nejemej nitajtowaj de inín iga tájtol yej
iyEspíritoj Dios n̄enextilijkej, ayéj tajtolmej yej
k̄isa ipansan nejemej. Ijkón iyEspíritoj Dios
nepalewiáj iga nikmachtiáj yej kipiáj iyEspíritoj
Dios.

14 Yej ayá' kipiá iyEspíritoj Dios, ayá' kineki
yej wi' ipan iyEspíritoj Dios, iga yéj kita ken
xeto'nemilis. Iwán nō awel kentenderowa, wel
kentenderówasan yej kipiá iyEspíritoj Dios.

15 E' yej kipiá iyEspíritoj Dios wel kijuzgarowa
inewi yej mochiwa ipan inín tajli iwán yéj ayagaj
wel kijliá: "Tej ayompa tikchijto".

16 Pues ipan itájtol Dios kijtowa: "¿A'yéj kimati
te kejlánto' toTeko? ¿A'yéj wel kimachtiá Dios?"
Cristo tepalewiá iga matitajlāmikikan ken yéj.

3

Yej sentekipanowaj iga Dios

¹ Nokniwān, awel nimitztatapowijkej ken yej kimela'tókaja iyojwi Cristo, sino ken annamolmej, iga kenkuā' aya anyolejkej ipan inón ojti.

² Nimitzmachtijkej ken iga máj wel xiken-tenderokan, ken tikita ankókonemej yej anchichijo' iga amejemen kenkuā' aya wel antakuayaj. Iwán este inán ijkón amonokej,

³ iga ankichiwajo' ken kineki amoalmaj. Miej anmokuejkuesówajo', anmo-ixitaj, anmoyo-jyokatiáj, nemi ankichiwaj ken yej ayá' kixmatij Dios, iga ankichiwaj ken kichiwa námoltaga'.

⁴ Iga kuā' sē kijtowa: "Nej niktoka Pablo", iwán se' kijtowa: "Nej niktoka Apolos", iga ijkón nemi ankichiwaj ken kichiwa námoltoknín.

⁵ Puej, ¿a'yejtaj in Pablo? ¿A'yéj in Apolos? Nejemen petz itekipanowanimej Dios yej nimitzpowilijkej itájtöl toTəko yej ankicrēdojkej. Sejsé de nejemej nikchijkej notekipanolmej ken toTəko ne-ijlijkej.

⁶ Nej niktoga' iwán Apolos kaápacho, e' Di̱swa' in yej kiwelyaltiij.

⁷ Inón iga, niga yej kitoka niga yej káapachowa ayéj té iteki; e' Di̱swa' in yej kichiwa nochí, pues yej kiwelyaltiá tato'.

⁸ Yej tókaj iwán yej taápachowaj inomej petz tekipanowanimej, iwán Dios kixtawas sejsé de yejemen san kē' kichijkej.

⁹ Nejemej nisentekipanowaj iga Dios, iwán amejemen ken tikita inón tajli yej Dios nemí kitekipanowa.

Wel nō nikijtowa iga amejemen kenkuā' kajli

yej Dios nemí kich̄iwa.

¹⁰ Nej ken ni-albáñil yej kine' Dios iga maniktáli bāsejmej, iwán se' nemí kalch̄iwa ipan inón bāsejmej. E' sejsé makita ken iga kich̄iwas iga amo ayompa k̄isas.

¹¹ Ayagaj wel kitália se' base kān chíto'ya, inonwa' Jesucristo nokta;

¹² Iyixko inón base, se' wel kich̄iwa kajli de oro, plata o de te'ti yej mojmonsajti', de kuawi', de saka' o de ojta'.*

¹³ Itekipánol de sejsé nesiti kuá' tajuzgaroj Dios; iga inón díá wi' wān ti'ti, iwán ti'ti yawi kinext̄iti katiábapa tekipánol yej kichij sejsé.

¹⁴ Siga agaj kichij se' kajli yej ayá' tatas, yawij kixtawatij.

¹⁵ E' siga inón kajli yej kichij tatas, yawi kipolotí nochí yej kichijka, malej iga yéjsan momanawíj kenkuá' se' cholojtik̄isa ipan tiwelón.

¹⁶ ¿Ix ayá' ankimatij iga amejemén íkal Dios, iwán iyEspíritoj Dios chantito' ipan amejemén?

¹⁷ Siga agaj kixit̄ina íkal Dios, Dios nō kipoloj yej taxit̄ina, iga itiopan Dios yéj itatki, iwán inonwa' kajli amejemén.

¹⁸ Amo agaj mamokajkayawa. Siga agaj de amejemén momachiliá iga tamati ipan námol tamatilis de inín tajli, mamomachili ken yej ayá' kimati nité, iga wel makimati yej Dios tanextiliá.

¹⁹ Pues yej toknímej de inín tajli kijtowaj iga pox tamatij, inón Dios kita ken xeto'nemilis.

---

* ^{3:12 3:12} Inímej yej iga mochiwa kajli ken oro, plata o te'ti yej mojmonsajti', kuawi', saka' o ojta' kijtojnекij ken iga kich̄iwa se iyixtaj Dios, siga valerowa o ayá'.

Itájtol Dios kijtowa: “Dios kimawetziltiá yej tamatij kuá' kinekij matakajkayawakan.”

²⁰ № kijtowa: “ToTéko kímati iga ayá' valerowa ni alín yej kejlántokej yej tamatij.”

²¹ Inón iga amo agaj mamoweyimati iga kitoka yej tanextiliá taǵa'. Nochi yej ono', amejemén amotatki.

²² Pablo, Apolos, Pedro, inín tajli, la vida, la muerte, yej ono' inán iwán yej wi'o', nochi amejemén amotatki.

²³ Iwán amejemén itátkipa Cristo iwán Cristo itatki Dios.

4

Itekipánol apostolejmej

¹ Amejemén xine-itakan nejemej ken yej petz nikpalewiáj Cristo, yej netekimakakej iga manitanextilikán yej iyantoya, yej Dios kejlántoya iga kichijwas.

² Iwán yej kitekimakakej iga makichíwa tejté, manesi iga inón nokta kichíwa.

³ Nej ayá' poxsan nikchíwiliá caso kén iga annejuzgarowaj o kén iga nejuzgarowaj yej mandarowaj pan inín tajli. Niga nej, ayá' nimojuzgarowa.

⁴ Malej iga noalmaj akimati siga nikchij yej ayekti, e' inón ayá' kijtojneki iga niye'óno'ya iyixtaj Dios. ToTékowa' in yej yawi nejuzgaroti.

⁵ Inón iga amo agaj xikjuzgarokan, miej aya asi hora; xikchakan este que mawiki toTéko. Yéj yawi kinextiyej iyantoya kan takomichkan. ToTéko kinextij yej sejsé kejlánto' ipan iyálmaj. Iwán Dios kixtawas sejsé kensan iga kichij.

6 Nokniwān, inín nimitzijliáj iga xiye'onokan, nimitznextiliáj de nej iwán Apolos iga ompa ximixkuitikan iga xikchiwakan ken ijkulijito' itájtol Dios. Amo xikijtökán iga nej o Apolos majya sej que se'.

7 ¿A'yéj kichíwa iga tej majya sej que sekin? Nochi yej tikpiá, ¿ix ayéj Dios mitzmá'? Siga Dios mitzmá' nochi yej tikpiá, ¿te iga timokichmati, iga yej tikpiá kenkuá' moganaj tikasi'?

8 Nesi amejemén anmotapialiaja, ankipiaja nochi yej ankinékij. Amomachiliaja ken anréymej, iwán nejemej ayo' anne-itásnekij. ¡Yekti katka iga melá' nokta xonokan iga anréymej iga achi no manisenreinárókan wán amejemén!

9 Pues nej nikita iga nejemej yej ni-apóstolemej, Dios netałkej ken yej ayá' valerowa. Nonokej ken inomej tajtaga' yej onókeja iga yawij kimiktítij iwán kitayawaloltiáj iga makita la gente iwán angelejmej.*

10 Nejemej ne-itaj ken nixeto'mej iga niktokaj Cristo, miej amejemén ankijtowaj iga poxsan ankimatij de Cristo. Nejemej ne-itaj san nikuékuetanij, e' amejemén pox antajpalejkej. Nejemej pox nepinajtiáj, e' amejemén mitzweiyimatij.

11 Este inán nimayantokej, nañanekij, anikpiáj notzotzolmej; nemagaj iwán ayá' nikpiáj nokalmej,

12 iwán nisiawij iga nitekipanowaj iga nitataniáj. Ne-ijiliáj kuajkuantas, e' nejemej

---

* **4:9 4:9** Xikita glosario "Ángel".

nikyé'ijliáj. Némiktijnekij iwán nejemej niki-jyowiáj.

¹³ Kuä' agaj maltajtowa iga nejemej, nejemej niktawelñonotzaj. Este inán ne-itaj ken inón tásol yej ayá' moneki, ken tejté yej nochí kitakali.

¹⁴ Inín nimitzikuilowiliáj ayéj iga nimitzpínajtiáj, sino que iga nimitznonotzaj iga ken annopilowan yej pox nimitzchokiliáj.

¹⁵ Pues malej iga xikpiakán diez mil yej mitzmachtiáj ipan itájtöl Cristo, e' ayá' mia' amotaj ankiipiáj, iga nej achto nimitznëxtilijkej ye'noticiaj yej tamánaviá, nej ken amotaj iga anmoconfiárojkej ipan Cristo Jesús.

¹⁶ Inón iga nimitztajtaniliáj iga ximixkuitikan ipan yej nej nikchiwa.

¹⁷ Inón iga nimitztitaniliáj Timoteo yej nikpox-chokiliá ken nopiltzin, yej akikajtewa iga moconfiárowa ipan toTeko. Yéj yawi mitzejlantitij kén iga nej ninejnemi ipan iyojwi toTeko, ijkón ken nitanëxtiliá noyan kän monechkowaj tokniwán.

¹⁸ Sekin de amejemen anmoweyimatij, ankij-towaj an ay'ya niáj nimitzitatij;

¹⁹ e', siga toTeko kineki, ayá' wejkatis niáj nimitzitatij. Íkuä', nia nikitati té wel kichjiwaj yej moweyimatij, amo ígasan matajtókan.

²⁰ Kuä' Dios reinärowa ipan agaj ivídaj, nesi ipan yej kichjiwa, ayéj petz tájtolsan.

²¹ ¿Te ankinekij amejemen? ¿Ix manimitzajawatij o manimitzyé'itatiij iga nimitzchokiliáj?

Sé yej kitoka Cristo kichíwa yej ayékti

¹ Momati iga sé de amejemen motéka iwánsan itakpayé'. Inón sí pox ayékti, niga yej ayá' kicrédojtokej Dios kichíwaj ijkón.

² Iwán amejemen majwa' anmokichmatij. Majwa' katka ximoknomatitokan! Taga' yej ijkón kichijto' mamokixti kan anmonechkowaj.

³ Malej iga ayá' ompa nono' amowan, e' nimitzejlantokej kenkuá' ompa nono'. Iwán nikjuzgároja inón yej kichij yej ayékti, kenkuá' ompa nono'.

⁴ Amejemen ximonechkókan ipan itóka' toTéko Jesucristo, xikejlántokan iga kenkuá' no ompa nonos iwán amejemej, iwán toTéko Jesucristo mitznextiliskej té wel ankichiwaj.

⁵ Iwán inón taga' yej motéka iwán itakpayé', xikajtewakan ipan imá' Tzitzimi' iga makicas-tigaro icuerpoj iga wel mamosalváro iyálmaj kua' wí' toTéko Jesucristo.

⁶ Amejemen amo ximoweyimatikan iga yej mochij. ¿Ix ayá' ankimatij yej mojtowa: "Alín levadura* kiposawaltiá nochí tixti kuá' mochiwa pan"?

⁷ Xikixtikan inón taga' yej ken tikita ikyapa levadura iga amo mitzmopaskej. Ijkón amochiwaskéj ken pan yej mokua ipan iyilwi la Pascua,[†] yej mochiwa iga tixti yej akipiá levadura, ijkónwa' nokta in amejemen. Iga Cristo kimiktijkej iga totechko, iga yéj mochij ken

* **5:6 5:6** Xikita glosario "Levadura". † **5:7 5:7** Xikita glosario "Pascua".

Cordero[‡] yej kimiktijkej ipan iyilwi la Pascua.

⁸ Inón iga, kuá' tikchíwaj ilwi' yej kijliáj la Pascua, amo matikuákán pán yej kipiá levadura. Iga inón nikijtojneki iga amo matinámolnemikán. Majwa' matikchijtókampa yej yekti wán matikijtökán yej mela'ciertoj, ijkón timochíwaj ken pán yej akipiá ikyapa levadura yej kijtojneki yej tikchíwaj yej ayekti.

⁹ Ipan se' áma' yej nimitzíjkuilowilijkej, nimitzíljikej iga amo ximotokákán iwán yej motékaj wán yej ayá' iwán námiktito'.

¹⁰ Ayá' nikijtojneki iga ximoyokatíkán wán nochí inómej yej ipan inín tajli kichijtokej yej ayekti, ken yej kipoxpiasnekij tomin, yej tachtekij, yej kiweyimatíltiáj idolojmej; pues iga ximoyojoyatíkán iwámej, amejemen katka xikisákán ipan inín tajli.

¹¹ Nimitzíljíjkejwa' iga amo ximotokákán iwán inómej yej kijtowaj iga kitokaj Cristo iwán kichíwajo' yej ayekti, kipoxpiasnekij tomin, kiweyimatíltiáj idolojmej, tapopowaj, tawánajo', o tachtekij. Iwán inómej niga xitakuákán iwámej.

¹² Iga awel nikijliáj iga kichijtokej yej ayekti yej akitokaj Cristo. Amejemen xikjuzgarókán yejsan no kitokaj Cristo.

¹³ Porque yej akitokaj Cristo, Dios yawi kijuzgaroti inómej. Xikixtíkán inón taga' yej kichijto' yej ayekti iga amo xisen-onokán iwán.

6

[‡] 5:7 5:7 Cordero ken tikita borrego jtzjn. Xikita glosario “Borrego” wán “Cordero”.

Amo matiakan iyixtaj juez yej akicredowa Dios

1 Kuä' agaj de amejemen kitelwijneki agaj, ¿te iga motelwítij iná' yej mandarowaj yej ayá' kixmatij Dios, kuä'pa wel mayawi iwán tokniwán yej kitokaj Dios?

2 ¿Ix ayá' ankimatij iga yej kitokaj Dios yawij kijuzgarotij nochí yej onokej ipan inín tajli? Siga amejemen anyawij ankijuzgarotij yej onokej ipan inín tajli, ¿ix awel amejemen ankijuzgarowaj kuä' achi mokuejkuesolo?

3 ¿Ix ayá' ankimatij iga tejemej no tiawij tikjuzgarotij angelejmej? ¿Te iga yej niij mochiwa awel ankijuzgarowaj?

4 Kuä' amokuejkuesowaj, ¿te iga anmotelwítij iná' yej ayá' kixmati Dios?

5 Nikijtowa inín iga xipinawakan. ¿Ix ateyi nisé de amejemen yej wel makijuzgaro kuä' mokuejkuesowaj sekin yej kitokaj Cristo?

6 ¿Ix yekti iga se toknín tatelwiá iná' yej tajuzgarowaj yej ayá' kicređojto' Dios?

7 E' ayekti nokta iga amejemen ximokuejkuesokan, iga ijkón ankichiwaj anmopojo polowaj. ¿Te iga ayá' matikijyowikan kuä' tejté tchiliwiliáj yej ayekti? ¿Te iga ayá' ximomakakan iga mamitztachtekikan?

8 E' amejemen, majwa' ankichiwaj yej ayekti, iwán ankitachtekiáj amokniwán.

9 ¿Ix ayá' ankimatij iga yej ayá' ye'nemij ayá' kalakiskej kän reinarowa* Dios? Amo mamitzkajkayawakan; akalakiskej yej motékaj iwán yej

* **6:9 6:9** Xikita glosario “Kén iga Dios reinarowa”.

ayá' íwán námiktito', akalakiskej yej kiweyi-matíltiáj ídolojmej, niga yej námiktitokej wán motékajo' wán se', niga tajtaga' yej mosiwátiliáj, niga tajtaga' yej motékaj wánsan itaga-iknín yej mosiwátiliá,

¹⁰ niga yej tachtekij, niga yej kipoxpiasnekij tomín, niga yej tawáñaj, niga yej tamáligliáj, niga yej taxixíkowaj, inímej ayá' kalakiskej kán reinarowa Dios.

¹¹ Ijkón katka ankichiwayaj sekin de amejemen; e' inán Dios mitzperdonárójkeja, mitz-tapejpenkej iga ximochjiwakan ipilowan, iwán anye'onókeja iyixtaj Dios iga yej kichij toTeko Jesucristo iwán iyEspíritoj Dios.

Matinemikan ken kineki Dios

¹² Mojtowna: "Sé wel kichíwa yej kineki." Inón sí kena, e' ayá' nochí teye'chíwa. Kena, sé wel kichíwa ken kineki, e' nej animomaka iga tejté yej ayekti mane-ilpito.

¹³ Ómpaya ken ankijtowaj, iga tákual iga tojti iwán tojti iga tákual; e' Dios yawi kipoloti iyomexti. E' ayá' tikpiáj tocuerpoj iga sé mamoteka wán yej ayá' íwán námiktito'; tocuerpoj tikpiáj iga matikchiwakan ken kineki toTeko, iga tocuerpoj itatki toTeko.

¹⁴ Ijkón ken Dios ki-ojpa-ixitij toTeko, tejemej no yawi teojpa-ixititi iga ipoder.

¹⁵ ¿Ix ayá' ankimatij iga sejsé de amejemen imiembroj icuérpoj Cristo? ¿Awel tikuij tájkol de inón icuérpoj Cristo iga matiksetilikan iwán icuérpoj siwá' yej moteka wán sésé? ¡Amo ijkón matikchiwakan!

¹⁶ ¿Ix amejemen ayá' ankimatij iga kuá' se taga' mosekántiliá iwán se siwá' yej motéka wán sésé, inómej omén mochíwaj sesan cuerpo? Pues itájtol Dios kijtowa: "Iyomextimej mochíwaskej ken sesan cuerpo."†

¹⁷ E' kuá' agaj moná'techowa iwán toTéko, sesan mochíwa iwán toTéko ipan iyálmaj.

¹⁸ Amo nokta nikeman ximosentekakan wán yej ayá' íwan annamiktitokej. Tejté se' yej mochíwa yej ayekti yej se kichíwa, ayá' iganaj kichíwaltiá icuerpoj yej ayekti, e' yej motéka iwán yej ayá' íwan námiktitó, inón sí iganaj kichíwaltiá icuerpoj yej ayekti.

¹⁹ ¿Ix ayá' ankimatij iga amejemen amocuerpoj itiopan iyEspíritoj Dios; inonsan Espíritu yej Dios mitzmakakej iwán yej ono' ipan amejemen? Amejemen ayéj amotatki in amocuerpoj,

²⁰ iga pox patiyoj iga Dios mitzkojkej. Inón iga matikweyimatiltíkan Dios iga tocuerpoj iwán iga toespíritoj, iga iyomexti itatki Dios.

7

Nonótzal iga yej monamikiáj

¹ Inán nia nimitzijlítij de inón yej amejemen annetájtankej kuá' anne-ijkui lowilijkej. Yékti katka iga taga' amo mamonamikti;

² e' iga amo agaj mamotéka wán yej ayá' iwán námiktitokej, sejsé taga' makipiá se isiwá', iwán sejsé siwá' makipiá se iwewejej.

---

† **6:16 6:16** Gn 2:24

3 Taga' mamoteka iwán isiwá' ken kitajtani iyálmaj, ijkönsan no siwá' mamoteka iwán iwéj ken kitajtani iyálmaj.

4 Siwá' icuérpoj ayejsan yéj itatki, no itatki iwéwej. Ijkönsan no taga' icuérpoj ay' yej yéjsan itatki, sino que no itatki isiwá'.

5 Amo ximo-iyáñilikan amocuerpoj, petz kua' amomextín ankijtoskej iga ayá' amosentekaskej se tiempo iga an-orádojtoskej. Iwán sej ximosenkekakan iga amo santá' ayá' ankijyowiskej iwán wel mitztaniliáj Tzitzimi' iga xikchíwakán yej ayekti.

6 Inín nimitzijliáj yej wel xikchíwakán, ayéj iga nimitztekimakaj.

7 Nej niknekiá iga nochí xonokan ken nej iga ayá' ninamiktito'; e' Dios kichij iga ayá' sansé iga tiwálkej, sekin monamikiáj iwán sekin sej ayá'.

8 Inín nikjiliáj yej aya monamikiáj iwán no iga yej wéwejmikikej, yekti katka yejemej amo mamonamiktiikan, ijkón ken nej.

9 E' siga awel kijyowiáj iga iselti onokej, mamonamiktiikan, iga máj yekti mamonamiktiikan iga amo makichíwakán yej ayekti iga inón san keejlántokej.

10 E' yej námikitókeja, nitatekimaka iga siwá' amo makikajtewa iwéj. Inín ayéj nej nokta nitatekimaka, sino que toTéko.

11 E' siga siwá' kikajtewa iwéj, yéj ayo' mamonamiki, o sej makitoka iwéj. Iwán ijkönsan no taga' amo makikajtewa isiwá'.

12 Iwán iga sekin no nikjiliáj, inón sí nej nikijtowa, ayéj toTéko, siga se toknín yej ki-

crédowa toTeko, e' isiwá' ayá' kicrédowa toTeko iwán kineki manamiktítoo' íwən, toknín amo makikajtewa isiwá'.

13 Siga sə siwá' iwéj ayá' kicrēdojto' toTeko, iwán yéj kineki manamiktítoo' íwən, yéj amo makikajtewa iwéj.

14 Pues t̄aga' yej ayá' kicrēdojto' Dios, Dios kiyē'ítā'ya iga námiktito' iwán siwá' yej kitoka Dios; iwán siwá' yej ayá' kicrēdojto' Dios, Dios kiyē'ítā'ya iga námiktito' iwán iwéj yej kitoka Dios. Siga ayéj ijkón, amopilowən moch̄iwaskej ken ipilowən inomej yej ayá' kicrēdojtokej Dios, e' inán Dios kiyē'ítaja amopilowən.

15 E' siga t̄aga' o siwá' yej ayá' kicrēdojtokej Dios, kinekij mamokawakan, ijkón makich̄iwaskej. Iga ijkón t̄aga' o siwá' yej kikajtejkej, káwiya iselti, iga Dios t̄enotza' iga matonokan tamelá.

16 Porque tej siwá', ¿kén tikmatis siga wel tikm̄anawij mowéj?, o tej t̄aga', ¿kén tikmatis siga wel tikm̄anawij mosiwá'?

17 Sejsé de amejemen maono ken Dios kimá', ijkón kensan Dios kinotza'. Ijkón nitatekimaka noyán kajkán monechkowaj yej kitokaj Dios.

18 Siga Dios kinotza agaj yej ono' circundado,* inón ijkón maono circundado; iwán siga Dios kinotza agaj yej ayá' ono circundado, amo mamocircundáro.

19 Até kichij siga ono' circundado o ayá'. Inán yej máj moneki, matikch̄iwaskej ken Dios tetekimaka.

---

* **7:18 7:18** Xikita glosario “Circuncisión”.

20 Sejsé de amejemén maono kensan onoyaj kua' Dios mitznōtzkej.

21 Siga ti-esclavoj[†] kua' Dios mitznōtza' amo xitayókoya; e' siga wel timaxitomi, inón máj yeekti.

22 Yej katka esclavo kua' kicredoj itájtol toTəko, inán xítomí'ya iwán kichíwaya ken kitekimaka toTəko; iwán ijkonsan no siga sē tāga' ayéj katka esclavo kua' Dios kinotza', inán móchija kenkuá' iyesclavoj Cristo, iga kichíwa yej Cristo kineki.

23 Dios mitzkowa' kua' Cristo mi' ipan cruz, inón iga amo matimomakakan iga tāga' matechíwa iyesclavoj.

24 Inón iga nokniwān, sejsé de amejemén xonokan iyixtaj Dios kensan amonoyaj kua' Dios mitznōtzkej.

25 E' iga inómej yej aya monamikiáj, ayá' tē ne-ijlij toTəko; e' wel nikijtowa tejté, ken sē yej ipan wel anmoconfiārowaj iga toTəko ne-iknelij.

26 Nej nikijtowa iga tāga' makāwi ken iga ono', iga inán nemi tipanowaj ipan kuajkuajtas yej ayekti.

27 Siga tinamiktitó' wān mosiwā', amo xikatjewa; siga ayá' tikpiá mosiwā', amo xiktēmo.

28 E' siga timonamikiá, ayá' tikchíwa yej ayekti; siga sē takotzin monamikiá, ayá' no kichíwa yej ayekti. E' yej monamikiáj panoskej ipan kuajkuantas yej kiyolmiktskej, iwán nej ayá' niknekiá ximoyolmiktīkan.

29 Nokniwān, ininwa' in yej nimitzijlijnekij: Ay' kę' poliwi iga wi' toTəko. Inón iga inán

---

† **7:21** **7:21** Xikita glosario “Esclavo”.

yej námiktitokej maonokan ken tikita yej ayá' siwayojkej.

³⁰ Yej chökatokej manemikan ken tikita ayá' chökatokej. Yej nemi ilwimatij mamomachilík'an ken kuá' ayá' paktokej, iwán yej takowaj maonokan ken tikita ayéj itatkimej yej kikojkej.

³¹ Yej motapialiaj ipan inín tajli, maonokan ken kuá' akiapiáj nité iga ayá' inón kiyóltılantó', iga yej tikitztokej ipan inín tajli ayo' ke' poliwi iga támisya.

³² Nej nikneki amo xitayókoxtokan. Kuá' se taga' aya námiktito', kejlamiki iga kichíwa ken kineki toTeko iwán kineki iga maye'ono iyixtaj;

³³ e' kuá' námiktító'ya, tayókoya iga kejlamiki yej ono' ipan inín tajli iwán iga makichíwa iga mapakto isiwa'.

³⁴ Siwa' yej námiktito' se'pa iga tajlamiki, iwán yej aya wewejoyo se'pa no iga tajlamiki. Yej aya wewejoyo kejlamiki iga kichíwa ken kineki toTeko, iga nochí ivídaj yokatito' iga matekipano iga Dios, e' yej wewejoyo kejlamiki yej ono' ipan inín tajli iwán iga makichíwa iga mapakto iwéj.

³⁵ Nimitzijliáj inín iga xiye'onokan, ayá' nimitzekimakaj iga amo ximonamiktikan, sino que iga xiye'nemikan iwán nochipa xikchijtokan ken kineki toTeko.

³⁶ E' siga agaj kita iga ayekti iga isiwapiltzin yej takotzino' némiya chántakotzintiá, makinamikti siga inón máj kiyé'ita, makichíwa ken kiyé'ita; wel kinamiktiá, iga inón ayá' kichíwa yej ayekti.

³⁷ E' se', ayágajpa kitekimaka, igánajsan kichíwasneki ken yéj kineki, ipan iyalmaj

kejlänto' nokta iga isiwäpiltzin ayá' yawi monämiktiti, ijkón yekti kichiwa.

38 Inón iga yej kinämikiá isiwäpiltzin, kichiwa yej yekti; e' yej ayá' kinämikiá, inón máj kichiwa yej yekti.

39 Siwá' yej námiktito', ipan la ley kenkuá' ilpito' miéj iwéj ónogo'; e' siga iwéwej miki, inón siwá' wel monämikiá iwán san a' kinekis, yej makicredojojo Dios.

40 E' inón máj ye'onos siga ayo' monämikiá. Ijkón nej nikijtowa, iwán nej nikijtowa iga no nikpiá iyEspíritoj Dios.

8

Tákual yej mochiwa iga idolojmej

1 Inán nia nimitzijlítij iga tákual yej mochiwa iga yolkamej yej kimiktiliáj **ídolojmej**; melá' iga inín nochí tikmatij, e' kuá' se' kímati tejté, wel iga inón moweyimati. E' iga matikchokilíkán toknímej, máj timopalewiáj ipan iyojwi toTéko.

2 Siga agaj momachiliá iga kímati tejté, inón nité aya kimela'mati.

3 E' siga agaj kichökiliá Dios, Dios **kixmati** yéj.

4 E', iga tákual yej kichijkej iga yolkamej yej kimiktilíjkejpa **ídolojmej**, tikmatij iga ídolo ayá' isato', iwán ono' sesan Dios, ateyi se'.

5 Sekin kijtowaj iga ono' yej kijliáj diosmej ipan cielo iwán ipan tajli. Malej iga maono mia' yej kijliajpa idiósmej iwán itékomej,

6 iga tejemej ateyi se', ono' sesan Dios, yej toTajpa, yej kichij nochí yej ono', iwán tejemej tonokej iga yéj. Ono' sesan toTéko yej itóka'

Jesucristo, iga yéj ono' nochi, este tejemej nō tēchij.

7 E' ayá' nochi kimatij inín. Sekin yej inán kitokaj Dios, kitekiweyimatiltiayaj idolojmej, kíkuajo' tákual yej mochiwa iga inakayo yolkamej yej kimiktiliáj idolojmej, iga akimatij katiapa yékti iwán katiapa yej ayékti iwán momachíliáj iga ayompa kichíwaj kuá' kikuaj.

8 Iga san yej tikuaj, ayá' kichíwa iga wel tikná'techowaj Dios. Ayá' máj tiye' onoskej iga tikuaj, niga ayo' tiye' onoskej siga ayá' tikuaj.

9 Inán iga amejemen ankimatij iga wel ankikuaj nochi, xiye'nemikan iga amo an-kichíwaltiskej yej ayékti amokniwán yej aya táwel kentenderowaj inímpa, iga aya motawel-confiarowaj ipan Dios.

10 Ta' xikaki, siga tej yej tikmátiya inímpa, timotáliá iga tikua tákual yej chijito' iga inakayo yolkamej yej kimiktilijkej idolojmej, iwán mitzita se toknín yej aya motawelconfiarowa ipan Dios, inón toknín wel no mixewiá iga kikua tákual yej kimiktilijkej idolojmej, malej iga kejlámiki iga ayompa kichíwa iga kikua.

11 Iwán iga inón tikchíwa tej yej tikmátiya, tikpojpolowa moknín yej aya kímati inímbapa; iwán Cristo nō mi' iga yéj.

12 Iwán iga ankipojpolowaj tokniwán yej aya motawelconfiarowaj ipan Dios, ijkón nemi an-kichíwaj yej ayékti iyixtaj Cristo.

13 Inón iga, siga notechko noknín kichíwa yej ayékti iga san yej nikua, máj yékti amo manikua naka', iga amo agaj manikpojpolo.

9

*Yej kajasi iga makimakakan s̄e yej tekipanowa
iga Dios*

¹ Nej wel nikch̄iwa ken nikneki. Nej iyapóstol Jesucristo iwán kajasi iga nō mane-itakan ken s̄e apóstol iga nikita' Jesús yej toTeko. Ipan amejemēn nesi yej nikchij iga annetajtolkuikej kua' nimitzpowilijkej itájtol toTeko.

² Anka sekin ayá' ne-itaj ken iyapóstol Dios, e' amejemēn kajasi iga ijkón xine-itakan; iga amejemēn ankitokaj iyojwi toTeko, ompa nesi notekipánol iga nej iyapóstol Dios.

³ Ijkín nikijliá inómej yej n̄epopowaj:

⁴ Nej kajasi iga manemakakan tákual iwán yej nikoniá,

⁵ iwán nej kajasi iga manikpiá nosiwa' yej kicredojto' Dios iga mayawi nowan kān nipaxalotí, ijkón ken kichiwaj sekin iyapostolejmej Dios, iwán iyiknímej toTeko, iwán Pedro.

⁶ ¿Ix amejemēn ankijtowaj iga Bernabé iwán nej, nejémensan nokta yej awel nikajtewaj námol tekipánol iga manikpowakan petz itájtol Dios?

⁷ ¿A'yéj ono' iga soldado iwán iga itomín kikowa itákual? ¿A'yéj kitoka uva iwán ayá' kikua itákilka? ¿A'yéj kicuidarowa borregojmej iwán ayá' koniá chichiwalá' yej kikixtilá borregojmej?

⁸ Iwán amo ankijtoskej iga inín nejsan nemi nikijtowa, iga iley Moisés nō ijkón kijtowa.

⁹ Ijkín ikuilijo' ipan iley Moisés: "Amo xiktén-bosalti toro iga amo matakua kua' nemi

tekipanowa iga kitatksa trigo kuq' nemi koya." Dios inín kijtoj ayéj iga petz kejlanto' torojmej,

10 sino que kijtoj iga matimixkuitikan. Inín ley mo-ijkluij iga matiyé'onokan; ijkón ken yej ki-arädowa tajli iwán yej kitatksa trigo iga koya, kimatij iga motaniliskej tejté kuq' támisa itekipánol.

11 Iwán siga nejemen niktokkej itájtol toTeko ipan amoalmajmej, ¿ix awel achi xinemakakan yej nopolowaj, iga ken kuq' achi manitapixkakan?

12 Siga sekin ankimakaj yej mitztajtaniliáj, nejemen máj kajasi iga xinemakakan.

E' nejemen malej iga kajasi manimitztajtanilikán, e' ayí' nimitztajtanilijkej nité. Majwa' nikijyowiáj kuq' ateyi yej moneki, iga amo nité makitzakuili iga mopowa itájtol Cristo.

13 Amejemen ankimátija iga yej tekipanowa weyitiopan,* ompa takuaj. Ken tikijtowaj, yej kimikiáj yolkamej ipan altar† iga kimakaj Dios iga ofrenda, kikuaj inakayo inomej yolkamej.

14 Ijkonsan no, toTeko kijtoj iga yej kipowaj itájtol Jesucristo, ipan inón tekipánol matakuakán.

15 E' nej ayí' niktajan tejté iga nikpowá itájtol Dios, nimitzikuilowiliáj inín ayéj iga xine-ixtawakan. ¡Máj yekti manimiki que agaj manekawalti ken nikchijto'!

16 E' nej ayéj iga nimoweyimati iga nikpowá ye'noticaj yej tamänawiá, iga inón nokta

---

* **9:13 9:13** Xikita glosario "Weyitiopan". † **9:13 9:13** Xikita glosario "Altar".

netitankej. ¡Lástima iga nej siga ayá' nikpowayé'noticiaj!

17 Inón iga, siga nikchíwa iga nikyolmaka, nia nimotaniliți tejté; e' siga nikpowayá' san netekimakaj, málejsan nokta Dios nemá' inín notekipánol.

18 ¿Te nimotaniliá? Pues nimotaniliá iga nipaki kuá' nikpowayá' itájtol Dios iwán ayá' nico-brarowa nité, malej kajasi manitakua ipan inón tekipánol.

19 Malej iga nej ayagaj katka iyesclavoj, e' nimochij ken kuá' iyesclavoj inochi iga manikpalewi máj tokniwáñ iga makitokakan Cristo.

20 Kuá' nono' iwán judiyojmej nimochíwa ken no nijudiyoj, iga wel manikyolyamána yejemej; ken tikijtowaj, yej kichijtokej ken tatekimaka iley Moisés, nej no nikchíwa ken yej kichiwa ken tatekimaka la iley iga manikyolyamánanakan yejemej, malej iga la iley ayá' nemandarowa.

21 Iwán iga manikpalewi yej ayá' kixmatij ken tatekimaka iley Moisés, no nimochíwa ken yejemej, malej iga iley Dios nemandarowa, puej nej nemandarowa iley Cristo.

22 Kuá' nono' iwán yej aya táwel moconfiarowaj ipan Dios, nimochíwa no ken yejemej, iga wel no manikpalewíkan iga mamosalvarókan. Ken tikijtowaj, nej nimochíwa ken sejsé de inomej, iga wel manikmánavi sekin.

23 Nochi inín nikchíwa iga mamo-ixmati itájtol Dios yej tasalvarowa, iga wel no manikita yej yekti ken kijtowa inín ye'noticiaj.

24 Amejemén ankimatij iga kąn motalolo nochi matalowaj, e' sésanwa' in yej kitaniá. Ijkón nō amejemén, ximatalokan iga nō xiktanikān yej Dios temaka.

25 Nochi yej momachtíaj iga mataloskej, kikatiewaj nochi yej wel kichiwiliáj yej ayekti. Iwán yejemej kichiwaj inón iga san makitānikān sē corona[‡] yej chijo' iga iyiswayomej laurel, yej nimanín palani; e' tejemen tiawij tiktanitij yej ayí' nokta tamis.

26 Iwán nej ayá' san nimonamoltalowa; ayá' nitamaga ken inón yej san tanajnamolmaga.

27 Majwa', nikiknochíwa nocuerpoj iwán niktekimaka iga makichíwa ken nej nikneki, iga amo santá' nikawis mal iyixtaj Dios, kuq'pa nej nikmachtij sekin ken iga mamoconfiaro ipan toTeko.

10

Tanonotzalo iga amo matikweyimatiltikan ídolo

1 Nokniwan, nikneki xikmatikan iga to-ikyapatajwan yayaj inochin itampa sē mixti, iwán inochin kipatilijkej Tatá'lamar.

2 Iwán iga inochin senemiáj itampa mixti, iwán iga sempanojkej ipan lamar, ken kuq' mosenbautizarojkej iga makisentokakān Moisés.

3 Iwán inochin kikuayaj tákual yej Dios kimakayaj,

4 iwán inochin koniayaj a'ti yej Dios kimakayaj. Iga inochin koniayaj a'ti yej kisaya ipan inón

---

[‡] **9:25 9:25** Xikita glosario "Corona".

weyite'ti yej yaya iwamej. Iwán inonwa'
weyite'ti, Cristo.

⁵ E' mia' israelitajmej akichijkej ken Dios
kineki, iwán inón iga mikikej ipan deserto.

⁶ Inochi inón mochij iga matimixkuitikān, iga
amo matikchijwakan yej ayekti ken yejemen
kichijkej.

⁷ Inón iga amejemen amo xikweyimatikan
idolojmej, ken sekin de yejemen kichijkej. Ki-
jtowa kan ikuilijto' itájtol Dios: "Yejemen
motálkej iga takuaj iwán atij, iwán mijtotijkej."*

⁸ Amo matimotekakān wan yej ayá' iwán
tinamiktitokej ken sekin de yejemen kichijkej
iwán veintitrés mil mikikej ipansan se día.

⁹ Amo matikyokachijwakan yej ayekti kansas
matikitakan ke' te-ijyowiá toTeko, ken sekin
de yejemen kichijkej, iwán mikikej iga kowá'
kitajtankuajkej.

¹⁰ Niga xikpopowakan Dios, ken sekin de
yejemen kipopojkej, iwán ipan cielo wälaj se
ángel yej tamikiá iwán inochin kimijmiktijkej.

¹¹ Nochi inín yej mochij iwán to-ikyapatajwan
iwán mo-ikuiloj, iga ompa matimixkuitikān teje-
mej yej inán tonokej kuá' ayo' wejka wi' toTeko.

¹² Inón iga yej momachiliá iga ye'nemi,
mamocuidaro iga amo mawetzi.

¹³ Amejemej ampanowaj ipan inómpasan
prueba ken sekin kimachiliáj. Iwán wel an-
moconfiarowaj ipan Dios, yéj ayá' kineki iga
xikpiakān prueba yej ayá' wel ankijyowiáj.

---

* **10:7 10:7** Ex 32:19

Majwa' Dios mitzpalewískej iga wel xikísakan ipan prueba.

14 Inón iga nokniwān, ni alín amo xikejlámikikan iga xikweyimatiltíkān idolojmej.

15 Nimitzijliáj inín iga ankimatiј tē nemi nimitzijliáj, iwán amejemen wel ankitaj siga yej nikijtowa ómpaya o ayá'.

16 Kuá' tikoniáj vino ipan vaso iwán tikmakaj gracias Dios iga Cristo kitoyaj iyesyo iga tejemén, tisen-onokej wān Cristo. Iwán kuá' tiksenkuaj pan yej tiktatajkolowaj, timochiwaj sesan ipan icuerpoj Cristo.[†]

17 Malej iga timiakejmej, tonochín tikuaj inonsan pan, inón iga timochiwaj ken sesan cuerpo.

18 Ta' ximixkuítikan ipan país de Israel: yej kikuaj inakayo yolkamej yej kimikiáj ipan altar iga iyofrendaj Dios, kenkuá' kisenkuaj wān Dios.

19 Inín nikijtowa, ayéj iga ídolo kipiá poder niga inakayo yolká' yej kimiktiliáj idolojmej mochíwa majya sej que námol naka'.

20 Nimitzijliajwa' iga kuá' yej ayá' kixmatij Dios kimiktiliáj yolká' se ídolo, inonwa' kimiktiliáj malespiritojmej, ayéj Dios; iwán nej ayá' nikneki iga amejemen xiktokakán malespiritojmej.

21 Siga antakuaj iwán amatij kān kilwichiwiliáj malespiritojmej, akajasi iga no xitakuakán iwán xatikan kān kejlámikij iga mi' toTeko Jesucristo iga tejemén.[‡]

[†] **10:16 10:16** Xikita glosario “Santa Cena”.   [‡] **10:21 10:21** Xikita glosario “Santa Cena”.

22 ¿Ix tiknekij matikuejkuesokan toTəko iga se' tikweyimatiltiáj? ¿Ix tejemen máj titajpalejkej que yéj?

Xikcḥiwakan inewi iga mamoweyimati Dios

23 Ijkonya ken mojtowa, iga se' wel kichiwa yej kineki, e' ayá' noch i teye'chiwa. Kena, se' wel kichiwa yej kineki, e' ayá' noch i təpalewiá iga tiktokaj toTəko.

24 Matikpalewiékān sekin, amo tejémensan matimopalewíkān.

25 Amejemen xikuákān de inochi yej monamaka kān monamaka naka', niga xitatajtanikān iga amo xikcejlāntokān siga yekti o ayekti iga mokua.

26 Iga noch i tajli iwán noch i yej ono' ípan, itatki toTəko.

27 Siga agaj yej ayá' kicredojojo' Dios mitzijliá iga xitakuati iwán, iwán amejemen anyajnekij, xikuákān noch i yej mitzmakaskej, niga xitatajtanikān iga amo xikcejlāntokān siga yekti o ayekti.

28 E' siga agaj mitzijliáj: "Inín anímäl kimiktilijkej idolojmej", inón amo xikuákān, iga amo xikyolmiktíkān yej kijtoj, iga yéj kimatito' iga ayekti.

29 Nemi nitajtowa ken kejlānto' se', ayéj ken tejikejlānto'.

E' agaj wel tatajtani: "¿Te iga se' mane-ijli iga ayompa nikcḥiwa kuá' nej nikye'ita?"

30 Siga nikmaka gracias Dios iga yej nikua, ¿te iga nepopowaj iga nikua?

³¹ Puej siga antakuaj o amatiij o ankichiwaj tejté iteki, xikchijawakan nochi iga mamoweyimatilti Dios.

³² Amo xikchijawakan tejté iga agaj mamopopolo: niga judiyojmej, niga yej ayéj judiyojmej, niga yej kitokaj Dios.

³³ Nej nochi yej nikchijwa, nikchijwa iga nochi makiye'ita, ayéj iga nej manimoye'chijwa, sino que iga mia' mamomana*wik*an.

11

¹ Amejemen ximixkuitikan ipan nej, ken nej no nimixkuitia ipan Cristo.

Ken iga mochowa ku'a' monechko lo tiopan

² Nokniwan, pox yekti ankichiwaj iga nochipa aneejlamikij iwán iga nemi ankichiwaj inochi kensan nimitznextilijkej.

³ E' nikneki xikmatikan iga Cristo tzontekon iga nochi taga', iwán taga' tzontekon iga siwa', iwán Dios tzontekon iga Cristo.

⁴ Siga kān moweyimatiltia Dios, se taga' mokuatzakua ku'a' nemi tajtowa iwán Dios o ku'a' kipowa yej Dios kitajtolmaka, inón kalimpamati Cristo.

⁵ E' siga se siwa' ayá' mokuatzakua ku'a' tatapowa iwán Dios o ku'a' nemi kipowa yej Dios kitajtolmaka, inón kalimpamati itzontekon; inón ken tikita motzonkixtij.

⁶ Siga se siwa' ayá' mokuatzakua, máj yéktiwa' mamotzonkixti. E' siga piñawa iga motzonkixtiá, puej mamokuatzákuawa'.

7 Taga' amo mamokuatzakua, iga Dios kichij taga' kensan yéj, iga makiweyimatiłti Dios. E' siwa' mochij iga makiweyimati taga'.

8 Kuą' Dios kichij taga', ayá' kikixtij ipan siwa', sino que siwa' kisa' ipan taga'.

9 Siwa' mochij iga taga', ayéj taga' mochij iga siwa'.

10 Inón iga siwa' mamokuatzakua iga manesi iga ipan yéj mandarowa taga', iwán iga angelejmej makiye'itakan.

11 E' iga tejemej yej tiktokaj Cristo, awel ono taga' siga ateyi siwa', siga ateyi siwa', ateyi taga'.

12 Porque ijkón ken achto siwa' kisa' ipan se taga', ijkonsan nochı taga' nacerowa ipan siwa', e' Dios in yej kichij nochı.

13 Amejemen xikijtokan siga yekti siwa' makitenewi Dios ikuapetzkan.

14 Tejémensan timomachiliáj iga se taga' ayá' kajasi makiwejweyalti itzónkal,

15 e' siwa' kajasi iga makiwejweyalti itzónkal, iga inón itzónkal kipiá nokta iga makuatzakto.

16 Siga agaj akiye'ita yej nij nikijtoj, makimati que ni nejemej, niga yej kitokaj iyojwi Dios akixmatij se'pa ken niktekichiwaj.

Ayompa kichiwaj kuą' monechkowaj

17 E' iga inín nimitzíjkuilowiliáj, awel nimitzye'ijliáj iga nikmati kuą' anmonechkowaj, ayá' anmoye'chuwaj.

18 Ne-ijliáj iga kuą' anmonechkowaj tiopan iga ankiweyimatlıtiáj Dios, anmoyojyokatiáj; iwán anka melá' iga ijkón ankichijtokej.

19 Pues anka yekti iga ximoyojoyokatikan iga manesi katiapa yej kimela'credojo' Dios.

20 Kuq' anmonechkowaj iga ankichiwaj Santa Cena,* ayá' ankichiwaj ken kineki toTeko.

21 Porque kuq' antakuaj, sejsépa machtowiá iga kikua itákual; miej sekín mayantikawij, iwán sekín este tajtawánaj.

22 ¿Ix ayá' anchanejkej iga ompa xitakuakan iwán xatikan? Iwán ijkón ankalimpamatij yej kitokaj iyojwi Dios, iwán ankichiwaj iga mopinajtiáj yej akipiáj nité. ¿Té nimitzijliskej? ¿Ix manimitzye'ijlikan? Iga ijkón ankichiwaj, jawel nimitzye'ijliáj!

Ken iga mamochiwa la Santa Cena yej tee-jlantiá iga migui' toTeko

23 Inín yej nemi nimitznextiliáj, toTeko nenenxtilij: inón yówal kuq' Jesús aya kikitzkiáj, kikui' pán iwán kimá' gracias Dios.

24 Kuq' támi'ya kimá' gracias Dios, kitatajkoloj, iwán kijtoj: "Xikuakan inín; ininwa' nocuerpoj yej motatajkolowa iga amejemen. Xiktekikuakan inín iga amo xine-elkawakan."

25 Kuq' tamí' takuajkej, kikui' vaso yej kipiá vino, iwán kijtoj: "Inín vaso kijtojneki iga nikchiwa iga noesyo nuevo pacto wán Dios. Nochipa kuq' ankoniskej, nochipa xineejlantokan."

26 Inón iga nochipa kuq' ankikuáskej inímpa pán, iwán xikonikan inímpa vino,

---

* **11:20 11:20** Xikita glosario "Santa Cena".

antanextilijtoskej iga migui' toTəko, este que yéj mawiki.

²⁷ Inón iga yej kikua pən o koniá vino yej teejləntiá iga mi' toTəko, e' ayá'pa kimajmawiliá Dios, kichíwa yej ayekti iga kalimpamati icuerpoj iwán iyesyo Jesús.

²⁸ Inón iga sejsé mamomachíli siga ayá' kichi-jto' yej ayekti, miej aya kikua pən iwán aya koniá vino.

²⁹ Dios yawi kicastigaroti agaj yej kikua pən wən koniá vino, siga akimajmawiliá Dios iga inonwa' pan kijtojneki icuerpoj toTəko.

³⁰ Inón iga mia' de amejemén anwētitokej iwán ankuetantokej, iwán nə sekin mikíkeja.

³¹ E' siga achto matimomachílikan ken iga tinemij, toTəko ayá' wel tecastigaroj.

³² E' siga toTəko kita iga ayompa tinemij, tecastigarowa, iga matimokajkawakan ken tikchijtokej, iga keman amo matecastigarokan iwán inomej yej ayá' kixmatij Dios.

³³ Inón iga nokniwən, kuə' anmonechkowaj iga ankichijwaj la santa cena, ximochákəno'.

³⁴ Siga agaj mayana, matakua ichən, iga Dios amo mamitzcastigarokan iga ayompa ankichijwaj kuə' anmonechkowaj. Kuə' nasis, niao' nimitzijlitj kén anyawij ankichijwatij yej aya ankimatij.

12

IyEspíritoj Dios tepalewiá sejsé de tejemej

¹ Nokniwən nikneki xikmatikan yej aya ankimatij yej iyEspíritoj Dios temaka, yej sejsé de tejemej wel tikchijwaj.

² Amejemén ankimatij iga ku ' aya anki-credojtoyaj Dios, mitzchiwaltiayaj iga xikweyi-matiltikan idolojmej yej niga wel tajtowaj.

³ In n iga in n xikmatikan iga yej kim lili  Jes s, ay ' nemi kitajt lmaka iyEspíritoj Dios. Iw n ayagaj wel kijtowa: "Jes s noT ko" siga ay ' nemi tajtowa iga iyEspíritoj Dios.

⁴ Ono' s se'pa yej s  wel kichíwa iga tekipanowa iga Dios, e' in nsan iyEspíritoj Dios yej tamaka.

⁵ Ono' s se'pa iga titekipanowaj iga Dios, e' in nsan toT ko yej tiktokaj.

⁶ Ono' s se'pa yej wel tikchíwaj, e' in nsan Dios yej tekipanowa ipan nochi tejemej.

⁷ Sejs  de tejemen Dios t mach liti  iyEspíritoj, iga matikpalew kan nochi yej ki-credowaj.

⁸ IyEspíritoj Dios kichíwa iga sekin wel maki-matikan t  makijt kan yej mel ' nokta, iw n sekin iga in nsan Espíritu wel kipalewi  iga se' makentendero yej Dios tanextiliá.

⁹ Sekin iga iyEspíritoj Dios wel moconfiarowaj poxsan ipan Cristo, sekin sej iga in nsan Espíritu kichíwa iga wel mataachitiltikan.

¹⁰ Sekin sej wel kichíwaj milagrojmej, iw n sekin wel kijtowaj yej Dio pa kimakaj iga makijt kan. Sekin sej wel kimatij katiapa yej iyEspíritoj Dios iw n katiapa yej n molesp ritoj. Ipan sekin sej Dios kichíwa iga wel matajt kan ipan s se'pa tájtol, iw n sekin sej wel kichíwa iga wel makijt kan yej kijtojkej ipan s se'pa tájtol.

¹¹ E' nochi in n kich wasan iyEspíritoj Dios yej

tamajmaka sese'pa yej wel se kich̄iwa, kensan yéj kineki.

Tonoch̄in tonokej ipan sesan cuerpo

¹² Ijkón ken tocuerpoj sesan iwán kipiá mia' miembro, e' nochí inómej miembro malej iga mia', moch̄iwa sesan ipan se cuerpo, ijkonsan no Cristo.

¹³ Nochi tejemej, judiyojmej o yej ayéj, esclavojmej o yej ayéj, kuq' timobautizarojkej timochijkej ken sesan cuerpo ipan sesan Espíritu, iwán tonoch̄in Dios temá' inónsan Espíritu.

¹⁴ Se cuerpo ayá' sesan miembro kipiá, sino que kipiá mia'.

¹⁵ Siga ikxi katka makijto: "Nej ayéj nimayí", inón iga nej ayéj de inón cuerpo", iwán nochí tikmatij iga inón ayá' kikajtéwasya iga salijtos ipan inón cuerpo.

¹⁶ Iwán siga nakas makijto: "Nej ayéj nijxti inón iga nej ayéj de inón cuerpo", malej ijkón ayá' kikajtéwasya iga salijtos ipan inón cuerpo.

¹⁷ Siga noyān ipan tocuerpoj maono petz ixti, ¿kén titakakiskej? Siga tonoyān maono nakas, ¿kén tita-ijnekuiskej?

¹⁸ E' Dios kitálíj sese'pa miembro ken yéj kine' iga mamoch̄iwa se cuerpo.

¹⁹ Awel maono cuerpo siga akiplá mia' miembro.

²⁰ Malej iga tikpiáj mia' tomiembroj, e' sesanwa' in tocuerpoj.

²¹ Ixti awel kijliá mayí: "Ayá' nikneki xinepaléwi iga nochí wel nikch̄iwa noselti"; niga

no tzontekon awel kijliá ikximej: "Ayá' nikneki xinepalewi iga nochi wel nikchíwa noselti."

²² Majwa' inomej imiembroj tocuerpoj yej máj ayá' tajpalej, máj moneki.

²³ Iwán tomiembroj yej ayá' máj kajasi iga mamo-ita, inón yej máj motzakua iga tzótzol. Iwán tomiembroj yej ayá' tiknekij manesi, inón yej máj moye'tzakua.

²⁴ Tomiembroj yej máj tiknexitáj, inón yej ayá' máj tiktzakuaj. Ijkón Dios kichij iga tomiembroj yej ayá' máj moye'ita, inón yej máj moneki,

²⁵ iga amo mayojyokatito ipan tocuerpoj, sino que sejsé tomiembroj mamosepan-itakan wán se'.

²⁶ Siga kanaj ipan tocuerpoj kualo, tonoyan tikmachiliáj iga kualo; wán siga kanaj ipan tocuerpoj yekti kimachiliá, yekti tikmachiliáj tonoyan.

²⁷ Pues amejemen icuerpoj Cristo, iwán amejemen sejsé mochíwa sé imiembroj icuerpoj Cristo.

²⁸ Ijkón Dios kimajmá' itekipanolmej sejsé tokniwán yej kitokaj Cristo: achto apostolejmej; ono' yej kitajtölmaka Dios; de ompa kitoka yej tamachtiáj; de ompa yej kichiwaj milagro, de ompa yej taachitialiáj, yej tapalewiáj, yej tanextiliáj té mamochíwa iwán yej tajtowaj ipan se'pa tájtol.

²⁹ ¿Ix inochín apostolejmej? ¿Ix inochín kitowaj tájtol yej Diospa kimakaj? ¿Ix inochín tamachtiáj? ¿Ix inochín kichiwaj milagro?

³⁰ ¿Ix inochín wel kachitialiáj yej wëtitokej? ¿Ix inochín wel tajtowaj ipan se'pa tájtol? ¿Ix

inochin wel kijtowaj te kijtojneki yej mo-ijtoj ipan se'pa tájtol? Ayá'.

³¹ E' amejemen xiktajtanilikan Dios iga mamitzwelitaltıkan iga xikchıwakan tejté yej pox yekti. E' nej nia nimitznextilitij se ojti yej majya sej yekti.

13

Matiknekikan toknimej

¹ Siga nej katka manitajto ipan mia' tájtol ken tajtowaj tajtaga' iwán ken tajtowaj angelejmej, e' ayá' nikneki noknin, nimochıwa ken wewe' yej san petznawati o campana yej san petztzilini.

² Siga nikijtowa tájtol yej Dios nemaka iga manikijo iwán manikmati yej Diossan kimati, iwán manikmati nochí yej taga' tamachtiá, wan pox nimoconfiarowa ipan Dios este wel nikena tepeyoj kan onokej, e' ayá' nikneki noknimej, nej ayéj te noteiki.

³ Siga nitamajmaka nochí yej nikpiá, iwán siga nimomaka iga manetatikan, e' ayá' nikneki noknin, iga inón nikchıwa ni alín ayá' nepalewiá.

⁴ Yej kichokiliá iyiknin, ayá' nimanin kuesiwi; pox te-ijiknin, ayá' ta-ixita iwán ayá' moweyimati.

⁵ Ayá' kuajkuantas kijtowa iwán ayá' kineki tejté inochi iga san yéj; ayá' kuesiwi niga ayá' inonya keejlanto' kuq tejté kichiwiliáj.

⁶ Ayá' paqki kuq mochıwa yej ayekti, petz kipakiliasan yej mela'ciertoj.

⁷ Yej te-ijiknin, ayá' mosemaka iga mococonfiarowa ipan Dios, nochí kimati iga Dios

kipalewij, iwán siga kikuejkuesowaj, ayá' kue-siwi.

⁸ Yej te-ijiknjin ayí' tami iga kichokiliá iyiknjin. Yawi asiti kuá' Dios ayo' agaj kimakas tájtol iga makijto, niga tajtoloj ipan se'pa tájtol, nochi yej momati moelkawas.

⁹ Inán aya nochi tikmatij, iwán aya nochi tikpowaj yej Dios tetajtolmaka;

¹⁰ e' kua' nochi tikmatiskej, inón yej inán aya nochi tikmatij, yawi tamiti.

¹¹ Kuá' aya niyolej, nitajtowaya iwán nita-jlamikiá ken yej aya yolej; e' kuá' niyolasi', nikajtej nochi yej nikchijwaya kuá' aya niyolej.

¹² Ijkonsan no inán tejemen ayá' tiktawelixmatij Dios; ken tikita itonal yej ayá' tawelnesi ipan teska'; e' íkuá' tikmela'ixmatiskej. Inán kakánajsan tikmatij, íkuá' sí nia nikmela'ixmatiti in Dios, ijkón ken yéj nokta ne-ixmati.

¹³ Inán ono' eyi yej matikchijwakan; matimoconfiarokan ipan toTeko, matikchijxtokan iga toTeko kichiwas ken kijtoj iwán matikchokilikán toknjin, inimej ayí' tami, e' de inón eyi, yej máj importante, matikchokilikán toknjin.

14

Yej tajtowa sé'bapa tájtol yej ayá' moen-tenderowa

¹ Nochipa ximochokilikán, iwán xiktaj-tanilikán iyEspíritoj Dios iga mamitzmakakan sejsé de amejemen yej wel ankichijwaj, e' máj yekti katka iga xikijtökán yej Dios mitztajtolmakaj.

2 Puej yej tajtowa ipan sé'bapa tájtol, tajtowa wán Dios, ayéj wán toknimej, iwán ayagaj kentenderowa. Yej yéj kijtowa, kijtowa yej iyEspíritoj Dios kijliá, e' inón ayagaj kimati.

3 E' yej kipowa yej Dios kitajtolmaka, inón kipowiliá sekín iga máj mamoconfiarókān ipan Dios, kinonotzaj iwán kiyolchikawaj.

4 Yej tajtowa ipan se'pa tájtol yej ayá' moentenderowa, iséltisan mopalewiá iga máj mamoconfiaro ipan Dios, e' yej kipowa yej Dios kitajtolmaka, inón sí kipaléwiá nochí yej kitokaj Dios.

5 Nej niknekiá iga amonochin xitajtokan ipan se'pa tájtol yej ayá' ankentenderowaj; e' yej máj nikneki iga wel xikijtokan yej Dios mitztajtolmakaj; máj yekti iga inín xikchiwakán que iga xitajtokan ipan se'pa tájtol, inín no yekti katka, e' siga agaj makijo té kijtojneki yej ankijtowaj. Ijkón yej kitokaj Cristo, máj mamoconfiarókān ipan.

6 Siga kuá' nimitzpaxəlowiliáj nimitznotzaj ipan se'pa tájtol yej ayá' moentenderowa, ni alín ayá' nimitzpalewiáj. Wel nimitzpalewiáj siga manimitzijlikan tejté yej Dios nənəxtılıj, o manimitznəxtılıkān tejté yej aya ankimatij, o manimitzijlikan tejté yej Dios nətajtolmaka o manimitzmachtikān, inón sí mitzpalewiáj.

7 Matimixkuitikan ipan tejté yej iga tocərolo, ken aka o arpa;* siga monənamolpitzá o siga monənamoltzotzona ayá' moye'kaki inəwatılká.

---

* **14:7 14:7** Xikita glosario “Arpa”.

8 Iwán kān momijmiktilo, siga tapítzal ayá' ye'nawati, soldadojmej ayá' moketzaj iga yawij tamijmiktijit.

9 Ijkonsan no mochíwa wān amejemen, siga antajtowaj ipan tájtol yej ayá' moentenderowa, ḡkén yawi momatiti tē nemi ankijtowaj? ¡Ijkón kenkuá' san antabojbobolotzaj!

10 Ono' mia' ken iga tajtolo ipan inín tajli, iwán nochí yej tajtowaj kimatij tē nemi kijtowaj.

11 E' siga anikaki tē nemi kijtowa ipan itájtol kuá' nemi nēnotza, iga ijkón iyixtaj inón toknín nimochíwa ken wejkachanej wān iga nej no inón toknín mochíwa ken wejkachanej.

12 Inón iga siga amejemen pox ankiyolmakaj iga xikpiakan yej iyEspíritoj Dios temaka, yej sejsé de amejemen wel ankichiwaj, xikpiasnekikan yej wel kipalewiáj yej kitokaj Dios.

13 Inón iga yej tajtowa ipan tájtol yej akixmati, makitajtanili Dios iga makipalewí iga wel maki-jto tē kijtojneki inón tájtol.

14 E' siga niktenewiá Dios ipan tájtol yej anikixmati, melá' iga nemi niktenewiá Dios ipansan noespíritoj, e' ayá' nikentenderowa tē nemi nikijtowa.

15 ¿Tetaj nikchiwas? Manitajto wān Dios iga noespíritoj, e' no manikmati tē nemi nikijtowa. Manitakuika no iga noespíritoj, e' no manikmati tē nemi nikuika.

16 E' siga tikweyimatiltjito' Dios ipansan moespíritoj, toknín[†] yej takakto' awel kijtowa "ijkónyawa'" kān nemi titajtowa wān Dios iga

---

[†] **14:16 14:16** Anka inín toknín, sé yej akentenderowa se'pa tájtol yej Diospa kimaka.

tikmaka gracias ipan se'pa tájtol, iga ayá' ken-tenderowa.

¹⁷ Anka ómpaya ken tej nemi tikweyimatiltiá Dios iga tikmaka gracias, e' se' ayá' tikpaléwiá iga máj mamoconfiáro ipan Dios.

¹⁸ Nikmaka gracias Dios iga wel nitajtowa ipan se'pa tájtöl máj sej que amejemén;

¹⁹ e' kān monechkowaj tokníwan anka yēkti manikíjtosan cinco tájtol yej wel mamoen-tendero que manikijto diez mil tajtolmej ipan tájtol yej ayá' moentenderowa.

²⁰ Nokníwan, ximochiwakan ken ankókonemej iga yejemej aya kichíwaj yej ayekti, e' amo xi-tajlamikikan ken yej aya yolej. Xiye'tajlantokan ken yej yóleja yej kimátiya té kichiwa.

²¹ Kijtowa kān ikuilijto' la ley: "Nia niknotzati nogentej de Israel ipan se'pa tajtolmej, nikchíwas iga mitznotzaskej yej de se' país, e' malej ijkón ayá' nētajtolkuiskej, kijtowa toTeko."

²² Yej tajtowa ipan se'pa tajtolmej yej ayá' moentenderowa, inón kichiwa iga mamad-miradókan yej ayá' kicredowaj Dios, ayéj iga yej kicredojtókeja.

²³ Siga nochí yej kitokaj Dios monechkowaj sékānsan, iwán nochí tajtowaj ipan se'pa tájtöl yej ayá' moentenderowa iwán kalakij sekin yej ayá' mitzixmatij o ayá' kicredojtokej Dios, ¿ix ayá' an kijtoskej iga anlokojtiákeja?

²⁴ E' siga sē yej aya kicredojto' Dios kalakiti kua' nemí ankijtowaj yej Dios mitztajtolmakaj, iga inón kikakis, yawi mokuiti iga kichijto' yej ayekti.

25 Ijkón yej iyānto' ipan iyālmaj yawi kinext̄iti, iwán yawi motankuaketzati iga kiweyimat̄iltij Dios, iwán yawi kijt̄oti iga Dios, kena ono' iwán amejemēn.

Xikch̄iwakan nochí ken kajasi

26 Iwán inán xikakikan yej nimitzijliáj: Kuá' anmonechkowaj, sekin wel antakuíkaj, sekin wel antamachtiáj, o ankijtowaj yej Dios íkuá' mitzn̄extiliáj, o xitajt̄okan ipan se'pa tájt̄ol yej ayá' moentenderowa, o xikijtokan té kijtojneki yej sekin kijtojkej ipan sé'bapa tájt̄ol; e' nochí inón xikch̄iwakan iga máj ximoconfiarokan ipan Dios.

27 Kuá' antajtowaj ipan se'pa tájt̄ol yej ayá' moentenderowa, matájtosan ome o eyi, e' sejsépa matajto; iwán s̄e de amejemēn makijto té kijtojneki inón yej kijtojkej.

28 Siga ateyi yej wel kijtowa té kijtojneki inómbapa tájt̄ol, inómej amo matajtokan ipan se'pa tájt̄ol kān annechkatokej, sino que sejsé matatapowa iwán Dios ipansan iyālmaj.

29 Siga ono' yej kijtowa tájt̄ol yej Diøspa nemi kimaka, matajtokan este ome o eyi, e' kuá' s̄e de inómej nemi tajtowa, sekin sanmatakakikan iga makitakan saga melá' iga Diøspa itájt̄ol o ayéj.

30 Siga s̄e yej ewato', Dios kimaka itájt̄ol iga makijto, inón yej achto tajtojtojya, ómpasan matamati iga tajtowa.

31 Ijkón amonochin amejemēn yej mitztat̄olmakaj Dios, wel ankijtowaj itájt̄ol sejsé sejsé iga amonochin ximomachtikān, iwán amonochin ximanimaroqan.

32 Inomej yej Dios kimakaj tájtol iga maki-jtokan, yejemej kimatij te hora yawij tajtotij,

33 iga Dios ayá' kiye'ita kuá' nijnijiga oyowalo, sino que yéj kichíwa iga matonokan tamelá.

Matikchíwakan ken kichíwaj noyan ipan tiopamej kan monechkowaj yej kitokaj Dios,

34 siwatkej amo matatapojtokan kuá' nechkatolo' tiapan-ijti', ayekti iga ijkón makichíwakan, sino que makichíwakan ken tatekimaka iley Dios.

35 Siga kinekij makimatiqan tejté, makitaj-tanikan iwéwejmej ichamej, iga ayá' kajasi iga siwá' matajto kuá' nechkatolo' tiapan-ijti'.

36 Xikmatikan, iga ayéj amejemen yej achto ankixmatikej itájtol Dios, niga ayéj amejémensan yej mitzpowilijkej.

37 Siga agaj momachiliá iga Dios kitajtolmaka, o momachiliá iga tajtowa iga iyEspíritoj Dios kipalewiá, makimati iga yej nemí nimitzi-kuilowiliáj, inonwa' netekimaka toTeko.

38 E' siga ayá' kiye'ita yej nemí nikijuilowa, amejemen no amo xiktajtolkakikan.

39 Inón iga noknijwan xikyolmakakan iga xik-ijtokan tájtol yej Dios mitzmakaj, iwán amo xikijtokan iga amo matajtolo ipan se'pa tájtol yej ayá' moentenderowa.

40 E' nochí xikye'chiwakan ken Dios kiye'ita.

15

Ojpa-isa Cristo kan miktoya

1 Inán noknijwan, nikneki xikejlämikikan itájtol Dios yej tasalvárowa yej nimitzpowilijkej;

inín ye'noticiaj yej ankicrēdojkej iwán inán ankicrēdojtókejsan.

² No iga inín itájtol Dios anmosalvārowaj, siga ankicrēdojtókejsan ijkón kensan nimitzpowili-jkej. Siga ay'ya, báldejsan ankicrēdojkaj.

³ Achto nimitzn̄extilijkej ye'noticiaj yej n̄enextilijkejsan nō. Nimitzpowili-jkej iga Cristo migui' iga totechko, ijkón kijtowa kān ikuilijo' itájtol Dios.

⁴ Iwán kitokakej, iwán sej ojpa-isa' kuā' asi' eyi días, ijkón kijtowa kān ikuilijo' itájtol Dios;

⁵ iwán achto kixn̄extilij Pedro, iwán despuéj mixn̄extij iyixtaj doce apostolejmej.

⁶ Despuéj kixn̄extilij máj de quinientos tokniwán íkuā'san, iwán mia' de yejemej onókejo', e' sekin mikíkeja.

⁷ Después kixn̄extilij Jacobo, iwán despuéj nō kixn̄extilij nochi iyapostolejmej.

⁸ Iwán nej yej últimoja ne-ixn̄extilij, nej ken kuā' se xolo' yej naceroj kuā' aya iyonolis.

⁹ Nej nikmachiliá yej máj ni-alimpa de inochi apóstol, iwán aneajasi iga mane-ijlikān apóstol, iga nej nicastigārowayaj yej kicrēdojtokej Dios.

¹⁰ Inán ken iga nono', nono' iga Dios ne-iknelij, iwán ayá' báldejsan iga ne-iknelij, majwa' nitekipanoj máj que sekin apostolejmej; malej iga ayéj nej, sino que ipoder Dios yej nepalewiá.

¹¹ Ijkón, até kichij siga nej o sekin apostolejmej yej kipojkej itájtol Dios; nonochimej nikpojkej itájtol Dios yej amejemen ankicrēdojkej.

Ojpa-isaskej yej miktokej

¹² E' siga nimitzpowilijkej iga Cristo ojpa-isa' kąn miktoya, ¿te iga sekin de amejemēn kijtowaj iga ayá' ojpa-isaskej yej miktokej?

¹³ Siga ayá' ojpa-isaj yej mikij, Cristo nō ayá' ojpa-isa' kąn miktoya.

¹⁴ Iwán siga Cristo ayá' ojpa-isa' kąn miktoya, báldejsanwa' iga nikpowaj itájtol, iwán báldejsan nō iga anmoconfiārowaj ipan yéj.

¹⁵ Siga ijkón, nitakajkayáwajwa' ipan yej Dios kichij, iga nikijtojkej iga Dios ki-ojpa-ixitij Cristo kąn miktoya. Siga ayá' ojpa-isaj yej miktokej, ayejwa' cierto iga Dios ki-ojpa-ixitij Cristo.

¹⁶ Siga yej mikij ay'ya sej ojpa-isaj, niga Cristo nō ayá' ojpa-isa'.

¹⁷ Iwán siga Cristo ayá' ojpa-isa', báldejsan iga anmoconfiārojtokej ipan yéj, iwán áyasanwa' mitzperdonārowiliáj yej ankichijkej yej ayekti.

¹⁸ Siga ijkón, yej mikíkeja iwán nō kicređojkej Cristo, mela'poliwíkejawa'.

¹⁹ Siga timoconfiārowaj ipan Cristo iga matepalewíkān petz ipan inín vida, tejemej máj kajasi iga matelastimajmatikān que inochi gente iga ticređojkej yej ayompa.

²⁰ E' Cristo kena ojpa-isa' kąn miktoya, yéj yej achto ojpa-isa' kąn miktolo'.

²¹ Ijkón ken ipan sę taga', yej itokā' Adán, pewa' iga mikilo ipan inín tajli, nō ipan sę taga' pewa' iga ojpa-isalo.

²² Ijkón ken Adán itechko inochi gente mikij, ijkón nō inán nochí yej kitokaj Cristo ojpa-isaskej.

²³ E' sejsepa iga ojpa-isatiáj: Cristo yej achto

ojpa-isa', iwán kuq' Cristo mawiki, ojpa-isaskej yej yéj itatki.

²⁴ Iwán tamis nochí yej ono' kuq' Cristo kitánilija nochí iyenemigojmej yej espiritojmej yej kipoxpiáj poder. Kuq' Cristo inóchiya ki-mandárowa, inón poder yej Cristo kipiá yawi kipanoltility Dios yej toTaj.

²⁵ Iwán Cristo yawi mandárojtoti, este que makitánili inochí iyenemigojwan, iwán inochí makitaksato;

²⁶ iwán yej últimoja iyenemigoj, yej Cristo yawi kitániliti, inonwa' mikilis.

²⁷ Dios kitálíj Cristo iga makitaksato nochí iyenemigojmej. E' kàn ijkulijto' itájtöl Dios kijtowa iga Cristo kitaksatos nochí, mamomati iga kuq' kijtowa "nochí", ayá' kijtowa iga Cristo nō kitaksato' Dios, iga Diøswa' in yej nochí kigobernárowa.

²⁸ Iwán kuq' Cristo nóchiya kitaksato' iyenemigojmej, entonces imátika Cristo yej tePiltzin, momakas iga makimandáro Dios, yej kitálíj iga Cristo makitaksato nochí iyenemigojmej. Ijkón Dios nóchiya kimandároj.

²⁹ Achi manitajto de sé'paya, sekin mobautizarowaj ipan itoká' yej miktokej, ¿te iga ijkón kichiwaj? Siga yej miktokej ayá' ojpa-isaj ¿téjastaj mobautizarowaj ipan itoká' yej miktokej?

³⁰ Iwán siga ayá' ojpa-isalo, ¿te iga nochipa nikiyowiáj yej wel nemiktiáj?

³¹ Nochipa nemiktijnekij, inón sí melá' noknìwan, kensan melá' nō iga nipäki iga ankicređojokej toTeko Jesucristo.

32 Ken tikijtowaj nej nimokítzkija iwán tēkuānimej ipan altepe' Éfeso; ¿té nimotānilij iga ijkón nikchij? Siga cierto katka iga yej mikij ay'ya ojpa-isaj, ómpayawa' yej kijtowaj, "Matitakuąkān, iwán matatikān, porque keman tiáwijsan timikitij."

33 Amo ximokajkayawakan. Ken mojtowa: "Siga timotokaj wán yej ayá' ye'nemij, tēnexitiliáj yej ayekti iwán tikajtewaj iga tikchijtokej yej yeekti."

34 Amejemen xiye'tajlamikikan iga wel xiye'nemikan iwán amo xikchiwakan yej ayekti. Nej nikmati iga sekin de amejemen ayá' ankixmatij Dios, inín nikijtowa iga xipinawakan.

Ken iga ojpa-isaskej yej miktokej

35 Anka agaj ąn tatajtanis: "¿Ix kén ąn ojpa-isaskej yej miktokej? ¿Ix kémpa ąn icuerpojmej kipiaskej?"

36 ¡Xeto'tajlamikilis! Kuą' motoka tejté íyol, inón palani nochí inakayo, íxwasan íyx.

37 Yej motoka ayéj yej ixwáto'ya iga maojpa-ixwa, sino que íyol, wel de trigo o de se'pa íyol.

38 Iwán ipan inón íyol, Dios kichíwa ken yéj kineki, iwán sejsé yawi nesiti kensan ikuayo.

39 Ayá' nochí cuerpo ijkómpasan; icuerpoj gente se'pa tachá, iwán animálmej se'pa no, iwán de tötomej se'pa no, iwán de topojmej se'pa no.

40 Ijkonsan no ono' cuerpojmej yej ono' ipan cielo wán yej ono' ipan tajli; e' cuerpojmej yej

onokej ipan cielo se'pa iga ye'nęsij, ayéj ken yej onokej ipan tajli.

41 Tonati' se'pa ga tawiá, la luna no se'pa ga tawiá, sítalimej sese'pa no iga tawiáj; iwán sejsé sítalin sese'pa iga tawiá.

42 Ijkonsan no kuá' ojpa-isaskej yej miktokej. Motočka tejté yej palani, iwán ojpa-isas yej ay'ya miki.

43 Motočka cuerpo yej ayá' moye'ita, iwán kua' ojpa-isa, pox monsaj. Motočka yej kuetanti', iwán ojpa-isa yej tajpalej.

44 Motočka se cuerpo yej nakayoj, e' iga ojpa-isas, se'pay; onos ken kajasi iga maono ipan cielo. Ijkón ken ono' cuerpo yej nakayoj, no ono' cuerpo yej kajasi iga maono ipan cielo.

45 Ijkín kijtowa kän ikuilijto' itájtöl Dios: "Yej áchtopa taga', itoka' Adán, kimakakej vida"; ono' se' Adán yej no itoka' Cristo, yej tamaka vida iga nochipa matonokan wān Dios.

46 E' ayá' wälaj achto cuerpo yej kajasi iga maono ipan cielo, achto tikpiáj cuerpo yej nakayoj; iwán despuéj yej tikpiaskej ipan cielo.

47 Yej achto taga', chijto' de tälpinol; iwán se' taga', yej toTeko, wälaj ipan cielo.

48 Tonochimej yej tonokej ipan tajli tikpiáj tocuerpoj ken kipiá' Adán, yej chijto' iga tajli. Nochi yej ono' ipan cielo kipiáj cuerpo ken kipiá Cristo, yej walaj ipan cielo.

49 Ijkón ken tonokej ken inón achto taga' yej chijto' iga tajli, ijkón no tonoskej ken inón yej wälaj ipan cielo.

50 Nimitzijlijnekij nokniwān, iga yej nakayoj iwán omiyoj awel kalakij kän reinarowa Dios;

iga yej palaní awel yawi ipan cielo kān onokej yej nochipa onoskej.

⁵¹ E' nikneki xikmatikan yej ayagaj kimatiá: Ayá' tonochimej timikiskej, e' nochtiawij timochiwatij sé'paya,

⁵² nimaninsan, ken kua' timichpaj, mopatas ken tonokej. Inín mochijwas kua' mokakis yej último tapitzas. Nawa̱tis tapítzal iwán yej miktokej yawij ojpa-isatij iwán ayo' mikiskej; iwán tejemej timochijwaskej sé'paya.

⁵³ Pues tonakayo yej palaní, mopatas iga yej ayí' palanis, iwán tocuerpoj yej miki, mopatas iga yej ayí' mikis.

⁵⁴ Iwán kua' tonakayo mopatas iga yej ayí' palaní, iwán kua' tocuerpoj yej miki mopatas iga ay'ya mikis, entonces ikuá'ya mochijwas ken kijtowa kān ijkulijto': "Ay'ya agaj mikis iga Dios kitānilij yej tēmikiá."

⁵⁵ Mikilis ayá' tētaniliá. Mikilis até wel tēchijwiliá."

⁵⁶ Yej ayompa kichijtokej kajasi iga mamikikan. Kuá' atikchijwaj ken tatekimaka la ley, tikmatij iga ayompa tinemij.

⁵⁷ E' poxsan tikmakaj gracias Dios iga yej kichij toTeko Jesucristo, ijkón mikilis ay'ya tētanilij iga Cristo mi' iga tejemen.

⁵⁸ Inón iga noknijwan, nochipa ximoconfiarojtokān, xitekipanojtokān nochipa ipan itekipánol toTeko, iga amejemén ankimatij iga inón tekipánol yej ankichijwaj ayéj báldejsan.

Ken iga mamonechko tomín iga makipalewíkān tokníwan

¹ Iwán kuá' ankinechkoskej tomín iga toknímej yej kitokaj toTéko, xikchíwakan kensan nikijlijkej makichíwakan tokníwan yej kitokaj Dios yej onokej ipan provincia de Galacia.

² Cada domingo, sejsé de amejemen makána alín tomín segúñ ken iga sé kitaniá, iwán makento iga ijkón kuá' nasis ayá' íkuá'o' monechkojtos tomín.

³ Xiktapejpenakan sekín iga mayakan Jerusalén, makiwigakan inón tomín yej ankimakaskej tokníwan yej onokej Jerusalén. Kuá' nasis, nikmakas sejsé iyamamej yejemej iga ijkón toknímej de Jerusalén makimatikan iga amejemen amotatítanimej.

⁴ Siga kajasis iga maniá, anka niáj nō iwamej.

Pablo kipaxalowilijneki sekín altepemej

⁵ Kuá' nipaxalojinemis, nípanoj ipan estado de Macedonia, iwán násisya amoaltepe' Corinto.

⁶ Anka achi nikawis iwán amejemen, o anka ompiga nikpanoltij nochí mej kuá' tasektaj, iwán wel annepalewískéj iga anneojmakaskej.

⁷ Ayá' nikneki san manimitzitzewakan kuá' nípanoj, sino que nikneki maniwejkawa iwán amejemen siga toTéko kineki.

⁸ E' nia nikawiti nigaj Éfeso, este mapano iyilwiyo Pentecostés.*

---

* **16:8 16:8** Xikita glosario "Pentecostés".

9 Iga nigaj ken kuä' nékaltapowilíjkeja iga mia' wel kicredowa itájtöl toTeko kuä' nikpowiliáj, malej ono' mia' yej ne-ijiyaj.

10 Siga asis ompiga Timoteo, xikitakan iga mayolpäkto iwán amejemén, amo tē makiyolmikti iga yéj nō tekipanowa iga kipowa itájtöl toTeko ken nej nikchíwa.

11 Inón iga ni agaj amo makalimpamati, majwa' xikpaléwikan iga maye'wíki iga mane-itaki, iga nigaj nikchixtokej iwán sekin tokniwán.

12 Toknín Apolos nikteki'ijlij iga mamitz-paxálowilitij iwán tokniwán, e' inán aya kineki mayawi;† yátiki' kuä' welitis.

Pablo tasaludarowa

13 Xisatokan, iwán ximoconfiarojtokan ipan Cristo. Xiyé'nejnemikán ipan iyojwi Dios iwán amo ximosemakakan.

14 Nochi yej ankichíwaj, xikchíwakan iga anki-chökiliáj amokniwán.

15 Inán nokniwán, amejemén ankimatij iga Estéfanas ifamíliaj, yejemej achto yej kicredojkej ye'noticiaj ipan estado de Acaya, iwán kipaléwiáj tokniwán yej moconfiarowaj ipan toTeko.

16 Ijkonsan nō nimitztajtaniliáj iga xiktajtolkakikán Estéfanas iwán nochi tokniwán yej tekipanowaj iga toTeko.

17 Nipäki iga wälkej Estéfanas, Fortunato wän Acaico, yejemej nepaléwijkej kän amejemén awel ankichijkej iga ayá' nigaj amonokej.

---

† **16:12 16:12** O: e' inán Dios akineki mayawi; yátiki' kuä' welitis.

18 Yejemej neyolchikajkej, kensan amejemén no mitzyolchikajkej, inón iga yejemej kajasi iga xikye'itakān.

19 Tokniwān yej kitokaj toTēko yej onokej ipan provincia de Asia mitztitaniliáj saludos. Aquila iwán Priscila iwán inochi yej ichan mon-echkowaj no mitztitaniliáj saludos ipan itoka' toTēko.

20 Nō inochi tokniwān yej de nijpa mitztitaniliáj saludos. Ximopipitzokan iga ximosaludarokan ken Dios kiyé'ita.

21 Nej, Pablo, nimitztitaniliáj inín saludo yej nomatika nikikuilowa.‡

22 Siga agaj ayá' kichokiliá toTēko Jesucristo, inón Dios yawi kicastigaroti. ¡Mawiki toTēko!

23 ToTēko Jesucristo mamitzoyolchikawan.

24 Amonochin amejemén nimitzchokiliáj iga tisetitokej wān Cristo Jesús. Ijkónyawa'.

---

‡ **16:21 16:21** Nesi iga Pablo kikuiloj inímejsan tájtol imatika, anka se tajkuilowaní kikuiloj ipan ąma' noch lo demás yej Pablo kijtojtajki.

**Isthmus-Mecayapan Nahuatl
Nahuatl, Isthmus-Mecayapan: Itájtol toTeko ipan
mela'tájtol New Testament**

copyright © 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Nahuatl, Isthmus-Mecayapan

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-17

PDF generated using Haiiola and XeLaTeX on 16 May 2025 from source
files dated 17 May 2025

8d5b6a33-8846-5c0f-ae8f-62c94f894f7b